

สัทตมีวิภัตติ กับธาตุหมวด ภู ธาตุ และธาตุหมวด รุธ ธาตุ

สัทตมีวิภัตติ

บอกความยอมตาม, ความกำหนด, และความรำพึง, เป็นต้น.

๑. บอกความยอมตาม แปลว่า ควร.....

เช่น ภเชถ ปุริสูตตเม. อ.ชน ควรคบ ซึ่งบุรุษสูงสุด ท.

๒. บอกความกำหนด แปลว่า พึง.....

เช่น ปุณณเจ ปุริโส กยิรา. ถ้าวา อ.บุรุษ พึงทำ ซึ่งบุณไซริ.

๓. บอกความรำพึง แปลว่า พึง.....

อุ. ยนุณนาห ปพพชเชยย ไฉนหนอ อ.เรา พึงบวช.

* นำธาตุมาแจกกับสัทตมีวิภัตติ + รู้กาล บท วจนะ บุรุษ

บุรุษ	ปรสสप्त		อตฺตโนप्त	
	เอก.	พหุ.	เอก.	พหุ.
ประถมบุรุษ	เอยฺย	เอยฺยํ	เอถ	เอริ
มัธยมบุรุษ	เอยฺยาสี	เอยฺยาด	เอโถ	เอยฺยวโห
อุตตมบุรุษ	เอยฺยามี	เอยฺยาม	เอยฺยํ	เอยฺยามเห

- ลบ ยย เสีย คงไว้แต่ เอ เช่น กเร, ชิเน, ภเณ บ้าง.
- ใช้ เอถ แทน เอยฺย เช่น ลเถถ บ้าง.
- ใช้ เอยฺยํ แทน เอยฺยามี เช่น ปุจฺเจยฺย, ภเวยฺยํ บ้าง.
- แปล เอยฺยํ เป็น อํ เช่น คจฺจํ

หมวด กู ธาตุ ลง อ ปัจจัย

กู เป็นไปในความ มี, ในความ เป็น (กู+อ = กว+เอยฺย) สำเร็จ
รูปเป็น กเวยฺย พึงมี, พึงเป็น.

สึ เป็นไปในความ นอน (สึ+อ = สย+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น
เสยฺย, สยฺย พึงนอน.

มรุ เป็นไปในความ ตาย, (มรุ+อ+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น มเรยฺย
พึงตาย.

ปจฺ เป็นไปในความ หุง, ในความ ต้ม (ปจฺ+อ+เอยฺย) สำเร็จ
รูปเป็น ปเจยฺย พึงหุง, พึงต้ม.

อิกฺข เป็นไปในความ เห็น, (อิกฺข+อ+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น อิกฺเขยฺย
พึงเห็น.

ลภฺ เป็นไปในความ ได้ (ลภฺ+อ+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น ลภฺย
พึงได้.

คมฺ เป็นไปในความ ไป (คมฺ+อ = คจฺณ+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น
คจฺณฺย พึงไป.

หมวด รุฐ ธาตุ ลง อ, เอ ปัจจัย และนิคหิตอาคมสระต้นธาตุ

รุฐ เป็นไปในความ กั้น, ในความ ปิด (รุฐ+อ+เอยฺย)
สำเร็จรูปเป็น รุญฺเษยฺย พึงปิด.

มุจ เป็นไปในความ ปล่อย (มุจ+อ+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น
มุญฺเจยฺย พึงปล่อย.

ภุช เป็นไปในความ กิน (ภุช+อ+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น ภุญฺเชยฺย
พึงกิน.

ภิท เป็นไปในความ ต่อย (ภิท+อ+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น
ภินฺเทยฺย พึงต่อย.

ลিপ เป็นไปในความ ฉาบ (ลিপ+อ+เอยฺย) สำเร็จรูปเป็น ลิมฺเปยฺย
พึงฉาบ.